

DOI: [https://doi.org/10.31617/2.2025\(55\)03](https://doi.org/10.31617/2.2025(55)03)
УДК 339.13-047.37:613.81(477)"2022/2025"

СЕРЕНКО Антон

<https://orcid.org/0000-0002-0390-369X>

доктор філософії,
старший викладач кафедри
ресторанних і крафтових технологій
Державного торговельно-економічного
університету

вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна
a.serenko@knute.edu.ua

ЮДИНА Тетяна

<https://orcid.org/0000-0002-7407-4534>

д. т. н., професор,
професор кафедри ресторанних
і крафтових технологій
Державного торговельно-економічного
університету

вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна
t.yudina@knute.edu.ua

SERENKO Anton

<https://orcid.org/0000-0002-0390-369X>

PhD (Food Technology),
Senior lecturer of the Department
of Restaurant and Craft Technologies
State University of Trade and Economics

19, Kyoto St., Kyiv, 02156, Ukraine
a.serenko@knute.edu.ua

YUDINA Tetyana

<https://orcid.org/0000-0002-7407-4534>

Doctor of Sciences (Technical), Professor,
Professor at the Department of Restaurant
and Craft Technologies
State University of Trade and Economics

19, Kyoto St., Kyiv, 02156, Ukraine
t.yudina@knute.edu.ua

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ КРАФТОВИХ АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ УКРАЇНИ (2022–2025 РР.)

Ринок крафтових алкогольних напоїв в Україні – це динамічно зростаючий сегмент алкогольної індустрії, що характеризується активним розвитком і зростанням споживчого попиту. Вітчизняні виробники постійно вдосконалюють асортимент продукції, орієнтуючись на індивідуальність, високу якість та автентичність, що дає змогу задовольняти потреби різних категорій споживачів. За даними 2024 р., обсяг виробництва крафтових алкогольних напоїв в Україні становив 10.47 млн декалітрів, при цьому прогнозується середньорічне зростання на рівні 10%. Основними категоріями крафтової продукції є пиво, вино, дистилати, наливки та сидри, серед яких лідируючі позиції займає пиво (56% ринку), далі йдуть вина (17%) та дистилати (13%). Зростання інтересу до крафтових напоїв спостерігається насамперед серед молодого покоління, яке надає перевагу новим смаковим відчуттям та унікальним продуктам. Попри обмеження, зумовлені воєнним станом, ринок демонструє адаптивність і відносну стійкість, навіть в умовах зменшення виробничих потужностей і змін у зовнішньоекономічній діяльності. Метою статті є

MARKET RESEARCH OF CRAFT ALCOHOLIC BEVERAGES IN UKRAINE (2022–2025)

The craft alcoholic beverage market in Ukraine is a dynamically growing segment of the alcohol industry, characterized by active development and growth in consumer demand. Domestic producers are constantly improving their product range, focusing on individuality, high quality and authenticity, which allows them to meet the needs of different categories of consumers. According to 2024 data, the volume of craft alcoholic beverage production in Ukraine amounted to 10.47 million decaliters, with an average annual growth rate of 10%. The main categories of craft products are beer, wine, distillates, liqueurs and ciders, among which beer occupies the leading position (56% of the market), followed by wines (17%) and distillates (13%). The growth of interest in craft beverages is observed primarily among the younger generation, which prefers new taste sensations and unique products. Despite the restrictions caused by martial law, the market demonstrates adaptability and relative stability, even in conditions of reduced production capacity and changes in foreign economic activity. The purpose of the article is to study

Copyright © 2025. Автор(и). Це стаття відкритого доступу, яка розповсюджується на умовах ліцензії [Creative Commons Attribution License 4.0 \(CC-BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) Міжнародна ліцензія

дослідження специфіки розвитку ринку крафтових алкогольних напоїв в Україні та визначення ключових чинників, що впливають на його трансформацію. Гіпотеза дослідження полягає в тому, що стабільне та значне зростання ринку крафтових алкогольних напоїв в Україні обумовлене зміною споживчих уподобань у бік унікальності та якості, розвитком малих і середніх виробництв, а також збільшенням попиту на локальні та автентичні продукти. Використано методи аналізу, синтезу та порівняння для визначення основних тенденцій розвитку галузі та формування прогностичних орієнтирів. Отримані результати можуть бути використані для розроблення стратегічних підходів до підтримки та стимулювання крафтового виробництва в умовах глобальних економічних змін.

Ключові слова: ринок, крафтові алкогольні напої, сегментація, пиво, вино, дистилати.

JEL Classification: L11, M30.

the specifics of the development of the craft alcoholic beverages market in Ukraine and identify key factors influencing its transformation. The hypothesis of the study is that the craft alcoholic beverages market in Ukraine is demonstrating stable and significant growth, driven by changing consumer preferences towards uniqueness and quality, the development of small and medium-sized enterprises, as well as increasing demand for local and authentic products. The paper uses methods of analysis, synthesis and comparison, which allowed to outline the main trends in the development of the industry and form forecast guidelines. The results obtained can be used to develop strategic approaches to support and stimulate craft production in the context of global economic changes.

Keywords: market, craft alcoholic beverages, segmentation, beer, wine, distillates.

Вступ

Історія крафтового виробництва харчової продукції має давні витоки, що сягають періоду, коли продукти виготовляли вручну з урахуванням локальних традицій та регіональної специфіки. Промислова революція XVIII–XIX ст. спричинила значні зміни у виробничих процесах, зокрема завдяки впровадженню механізації та автоматизації, що спричинило збільшення масштабів виробництва. Утім, вже на початку XX століття у Великобританії та США виник мистецько-ремісничий рух *Arts&Crafts*, орієнтований на відродження традиційного ремесла та індивідуального підходу до виготовлення продукції. Подальший розвиток цих ідей спостерігався у 1960-х роках у межах контркультурного руху, що акцентував увагу на унікальності та автентичності виробничих практик.

У сучасному дискурсі поняття "крафтовий" почали активно використовувати з 2012 р. Воно походить від англійського слова *craft*, що перекладається як "ремесло" або "майстерність". Цей термін зазвичай стосується харчових продуктів, виготовлених малими партіями поза межами масового виробництва, із застосуванням автентичних рецептур і технологій, притаманних окремому виробнику або регіону.

На сьогодні крафтове виробництво харчової продукції є поширеним явищем у багатьох країнах світу. Його популярність обумовлена низкою факторів: використанням високоякісної сировини, ретельним контролем технологічних процесів, орієнтацією на органолептичні характеристики кінцевого продукту. Виробництво, що базується на індивідуальному підході, формує унікальний продуктовий

асортимент з вираженою ідентичністю. Крім того, крафтовий підхід сприяє зменшенню екологічного навантаження, розвитку локального підприємництва завдяки використанню регіональних ресурсів, а також слугує чинником, що стимулює підвищення стандартів якості у масовому виробництві харчової продукції, зокрема алкогольних напоїв.

Крафтові алкогольні напої (КАН) завдяки своїй унікальності та багатству смакових варіацій, поєднанню інноваційних технологій та авторських рецептур набувають все більшої популярності, формуючи швидко зростаючий сегмент на ринку алкогольних напоїв.

Динамічність ринку КАН можна пояснити кількома ключовими факторами, які суттєво впливають на його розвиток як в Україні, так і за кордоном. По-перше, це культура споживання. Крафтові напої часто асоціюються з традицією дегустацій та проведенням різноманітних заходів, де їх споживання є важливою частиною культурної практики. Спостерігається зміщення переваг споживачів до більш унікальних і різноманітних за смаком крафтових алкогольних напоїв.

По-друге, це глобалізація, бо ринок КАН сьогодні став міжнародним завдяки гастрономічному туризму, обміну культурними традиціями та смаками. Наступним фактором є інновації та диверсифікація: виробники активно експериментують із новими інгредієнтами, методами обробки та технологіями, щоб задовольнити різноманітні вподобання споживачів. Це стосується розроблення нових стилів напоїв, різноманітних смакових комбінацій та унікальних рецептур.

Ефективні маркетингові стратегії, орієнтовані на сучасні тенденції у стилі життя, також значно підвищують привабливість крафтового алкоголю (Красноручський, 2023). Соціальні мережі та маркетинг через інфлюенсерів суттєво впливають на формування сприйняття та збільшення пізнаваності цього сегмента на ринку.

Важливим фактором є тренд на поєднання алкоголю з їжею, де КАН все більше визнаються універсальним доповненням до різноманітних страв як української, так і інших національних кухонь світу. Зростаючий інтерес до еногастрономії сприяє збільшенню попиту на КАН у закладах ресторанного бізнесу.

Щодо каналів розподілу, то удосконалення мережі дистрибуції, збільшення доступності крафтового алкоголю в ритейлі, ресторанах і через онлайн-платформи зробили цей продукт більш доступним для споживачів. Таким чином, комбінація культурних, економічних і маркетингових факторів зумовила динамічний розвиток ринку КАН як унікального авторського сегмента у світовій алкогольній індустрії.

Окремі аспекти теорії й практики розроблення технології крафтової харчової продукції, зокрема крафтового алкоголю, розглянуто у наукових працях вітчизняних та закордонних учених (Williams et al., 2020; Шиян та ін., 2022; Сорочинський, 2023; Зайченко & Болховська, 2023; Калініченко, 2022; Кульчицька, & Царьова, 2018). Їхні праці присвячено обґрунтуванню конкурентних переваг на світовому ринку крафтових

напоїв; аналізу сировинної бази та виробничих процесів у крафтовій алкогольній індустрії; комплексному аналізу поведінки споживачів крафтових напоїв; дослідженню інновацій у крафтовому виробництві алкоголю з акцентом на технологічні процеси, які дають змогу забезпечити унікальність, безпечність та якість продукції тощо.

Результати аналізу узагальненої інформації доробок науковців у цьому напрямі свідчать, що ринок КАН є сегментом, який динамічно розвивається, активно реагує на споживчі уподобання, технологічні інновації та зміни в глобальних економічних умовах. Однак у поточних реаліях нестабільної економічної ситуації внаслідок бойових дії на території країни залишається досить багато невирішених питань методологічного характеру щодо розвитку крафтової діяльності в Україні. Подальших досліджень й аналізу потребує сучасний стан ринку КАН у контексті розвитку економіки України в умовах глобалізації виробничих процесів.

Метою статті є визначення сучасного стану ринку крафтових алкогольних напоїв в Україні та ключових тенденцій його розвитку в контексті глобальних змін у споживчих уподобаннях і технологіях виробництва.

Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання:

- проаналізувати поточний обсяг, структуру та динаміку українського ринку крафтових алкогольних напоїв порівняно з міжнародними тенденціями;
- виявити та систематизувати основні чинники, що впливають на якість, автентичність та конкурентоспроможність крафтових напоїв;
- охарактеризувати провідні технологічні інновації, маркетингові стратегії та продуктові тренди, які формують майбутнє сегмента крафтового алкоголю в Україні.

Гіпотеза дослідження полягає в тому, що стійке зростання, яке демонструє ринок крафтових алкогольних напоїв України, обумовлене не лише збільшенням попиту на унікальні та натуральні продукти, але й розвитком таких інновацій у виробництві, як використання локальних інгредієнтів, удосконалення процесів бродіння та дистиляції. Крім того, зростання інтересу до локальних брендів та культурних традицій, а також впровадження сучасних маркетингових стратегій та цифрових платформ для взаємодії зі споживачами сприяють зростанню доступності та персоналізації продуктів на ринку.

Предметом дослідження обрано сегмент ринку крафтових алкогольних напоїв. Під час роботи використано методи аналізу і синтезу, статистичні методи оцінки динаміки і структури, наукового узагальнення і порівняння даних наукових джерел (монографії, наукові публікації вітчизняних та іноземних вчених, матеріали періодичних видань, статистичні дані та інтернет-ресурси).

Покроковий алгоритм перевірки заявленої гіпотези містив: збір та систематизацію даних про обсяги та структуру ринку крафтових

алкогольних напоїв України; виявлення факторів впливу на якість та споживчі властивості крафтових алкогольних напоїв; прогнозування динаміки розвитку ринку на основі виявлених тенденцій.

1. Аналіз світового ринку крафтових алкогольних напоїв

Світовий ринок КАН протягом останніх років демонструє стійке зростання. Цей сегмент ринку відрізняється особливою увагою до якості, унікальності рецептур та індивідуального підходу до виробництва, що і відрізняє крафтову продукцію від продукції масового (промислового) виробництва.

У 2023 р. світовий ринок КАН оцінювався в 21.4 млрд. дол. США, з очікуваним середньорічним темпом зростання (CAGR) близько 28.4% з 2024 по 2030 рр. (*Alcoholic Beverages Market Forecast Report, 2025, January 08*).

Сегментація світового ринку КАН охоплює різноманітні аспекти, які дозволяють визначити основні напрями розвитку та взаємодії з різними групами споживачів. Розподіл цього ринку можна здійснити за кількома основними критеріями: за видом продукції та географічним регіоном (*Craft Spirits Market Size, 2025*). Сегментацію ринку КАН за видом продукції представлено на *рис. 1*.

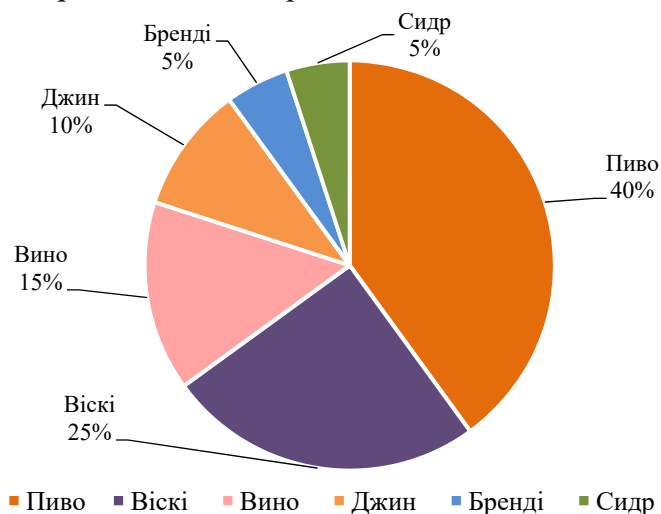

Рис. 1. Структура світового ринку крафтових алкогольних напоїв за видом продукції

Джерело: складено авторами за даними (*Craft Spirits Market Size, 2025; Craft Spirits Market Size, Share & Trends, 2023*).

За результатами аналізу (див. *рис. 1*) визначено, що серед крафтових алкогольних напоїв провідні позиції за рівнем споживчої популярності посідають пиво, вина, віскі та джини (*Salanță et al., 2020*). Водночас брендї та сидри характеризуються дещо нижчим, але стабільним рівнем споживчого попиту. Така тенденція обумовлена зростаючим інтересом до продукції, що може слугувати якісною альтернативою

масовому виробництву. Згідно з аналітичними даними, частка КАН у загальній структурі ринку становить близько 25% у країнах Європейського Союзу та 15% – у Сполучених Штатах Америки (*Craft Spirits Market Size*, 2025).

У структурі світового ринку крафтових алкогольних напоїв провідні позиції за обсягами виробництва посідають Північна Америка (35.5 млрд дол. США) та Європа (25.8 млрд дол. США). Водночас ці регіони характеризуються найнижчими темпами приросту – 5.5% та 4.8% відповідно, що обумовлено високим рівнем насиченості та зрілістю відповідних ринків. Натомість Азійсько-Тихоокеанський регіон демонструє не лише значні обсяги виробництва (15.3 млрд дол. США), а й найвищі темпи очікуваного зростання – 8.2%, що свідчить про активний розвиток ринку та зростання споживчого інтересу до крафтової продукції.

Латинська Америка та країни Африканського континенту мають менші частки в глобальному виробництві – 8.2 млрд дол. США та 3.5 млрд дол. США відповідно, однак демонструють перспективну динаміку розвитку, з прогнозованим зростанням на рівні 6.5% (*Craft Spirits Market Size*, 2025).

Найвищий рівень споживчого попиту на КАН спостерігається в США, країнах Європейського Союзу, Австралії та Канаді. У цих регіонах переважає орієнтація споживачів на локальних виробників, що сприяє розвитку дрібних та середніх підприємств у галузі.

Європейський ринок крафтового пива зростає темпами 8–10% на рік, що свідчить про стабільну динаміку розвитку. Водночас країни Азії, зокрема Китай і Японія, демонструють найвищі темпи приросту в сегменті крафтового алкоголю (зокрема, пива та саке), де спостерігається зростання попиту на рівні 15–20% порівняно з попередніми роками.

Крафтові виробники дедалі більше орієнтуються на сталий розвиток та екологічні ініціативи. Відновлювальна енергія, переробка упаковки та використання органічних інгредієнтів стали важливими складовими виробничих процесів. За даними досліджень, 30% виробників крафтового алкоголю у світі активно впроваджують інноваційні технології для зменшення впливу на навколишнє середовище, зокрема використання біорозкладних матеріалів для упаковки та зниження енергоспоживання.

Сучасний тренд на здоровий спосіб життя також знаходить відображення в розвитку ринку КАН, де спостерігається зростання попиту на безалкогольні версії пива, вина та інших напоїв (*Mellor et al.*, 2020). За прогнозами, ринок безалкогольних крафтових напоїв у 2025 р. зросте на 25% порівняно з 2024 р. (*Craft Spirits Market Size*, 2025).

Світові бренди крафтового алкоголю розширюють свої експортні можливості. У 2025 р. на світовому ринку очікується збільшення експортних поставок КАН на 12–15%. Найбільшими експортерами є США, Великобританія та Бельгія, що продовжують бути основними

постачальниками крафтового пива та наливов на ринки Європи та Азії (Gobbi et al., 2024; *Craft Spirits Market Size, Share & Trends*, 2023).

Світовий ринок КАН демонструє стійке зростання завдяки збільшенню попиту на локальну та екологічно чисту продукцію. Однак для подальшого його розвитку необхідна активна підтримка з боку урядів, регулювання стандартів якості та інвестиції у сталий розвиток. Прогнозується, що до 2030 р. ринок може зрости на 40–50%, зокрема завдяки розширенню популярності цього сегмента в країнах Азії та Південної Америки.

2. Особливості розвитку ринку крафтових алкогольних напоїв в Україні

Ринок КАН в Україні через складні економічні умови та військові загрози розвивається в умовах постійної невизначеності, що безпосередньо впливає на виробничі процеси та логістичні ланцюги. Однак, попри негативні фактори, в Україні спостерігається стабільне збільшення кількості малих виробників КАН, зокрема пива, вина та міцних напоїв.

Результати аналізу динаміки розвитку виробництва КАН в Україні засвідчують стабільну тенденцію до зростання. Зокрема, у 2023 р. обсяги виробництва цієї продукції становили 9.52 млн дал, а у 2024 р. – 10.47 млн дал, що відповідає середньорічному приросту на рівні приблизно 10% (Аналіз ринку алкогольних напоїв, 2024).

Важливою особливістю національного ринку є зростаюча підтримка локальних виробників, що є ключовим чинником у розвитку сегмента КАН. У контексті економічної нестабільності та обмеженого доступу до імпортних ресурсів споживачі дедалі частіше орієнтуються на продукцію внутрішнього виробництва, розглядаючи її як альтернативу закордонним брендам (Шиян та ін., 2022). Після періоду економічного спаду спостерігається активне повернення споживачів до локальних торгових марок.

За даними Державної служби статистики України (2024), у 2024 р. зафіксовано зростання попиту на крафтові алкогольні напої на рівні 15%, а у 2025 р. прогнозується подальше зростання ще на 10%.

Значним фактором, що стимулює розвиток ринку, є активне відкриття нових виробничих потужностей, зокрема мінідистилерій, пивоварень і виноробень. Лише у сегменті мікропивоваріння за останні роки зафіксовано приріст кількості підприємств на 20–25%, що свідчить про зростання конкуренції та покращення якості продукції (Ринок крафтового пива в Україні та ЄС, 2023).

Провідне місце на національному ринку крафтових алкогольних напоїв в Україні належить продукції таких вітчизняних торговельних марок, як "Палиночка", "Spicer", "Witch Water" та "Faine Brandy", "Gorilka OFFICIAL", "Hvoyn", "Біологіст", "Зелениці", "Uman Winery", "Сікепа", "Хані Баджер", "Галиція Дистелері", "ЯGidna", "Kovach Family Winery",

"Berryland", "Varvar brew", "Ципа", "Underwood Brewery", "Волинський бровар", "Fanatic Brewing" та ін. (Український крафт, б. д.). Ці бренди формують основну частку комерційного сегмента, забезпечуючи впізнаваність крафтової продукції серед споживачів та сприяючи її подальшому розвитку.

Характеристику асортименту та роздрібні ціни на КАН провідних вітчизняних виробників станом на лютий 2025 р. наведено в *табл. 1*.

Таблиця 1

Асортимент та роздрібні ціни на крафтові алкогольні напої
провідних вітчизняних виробників

Торгова марка	Асортимент продукції	Роздрібна ціна, грн за 1 л
"Varvar brew"	Крафтове пиво: Milk Stout, Golden Ale, Blanche de Blanche, Citra APA, Hoppy Lager, Ipanema	234–270
"Ципа"	Крафтове пиво: Sour Beer Dark, Пшеничне, Black Barley, Рахівське IPA, Ципа Золота Крафтові сидри: яблучний брют, яблучний розе, грушевий	128–203
"Волинський бровар"	Крафтове пиво: New Zealand IPA, Belgian Blonde Ale, Weizen, Belgian Golden Ale, Stout, Lager, APA, Blanche Крафтові сидри: яблучний, ягідний, яблучно-хвойний Крафтова комбуча: чорнична, яблуко-ківі, тропік, мангова, гранатова, томатка	138–218
"Біологіст"	Крафтові тихі вина: піно нуар, мерло, рислінг, сухолиманське оранж, розе бленд, ркацителі, шардоне, аліготе крісп, шардоне оранж Крафтові ігристі вина: Ренесанс, Першотвір ігристе біодинаміка, Першотвір розе біодинаміка, петнат піно нуар, петнат вайт бленд	520–770
"Зелениці"	Крафтові вина: ритон, мускат свенсона, рислінг, мускат дублянський, цитронний магарач, одеський чорний, піно нуар розе, йоханнітер, мерло витримане	330–520
"Сікера"	Крафтові медові вина: сікера медова витримана, сікера медова рожева, сікера медова особлива, сікера медова сонячна, сікера медова рубінова Крафтові петнати: Pet-Cat Rose, Pet-Cat "Special", Pet-Cat слабоалкогольний	350–480
"Witch Water"	Крафтові настоянки: лохина, аронія, ожина, черешня, лаванда, порічка, кизил, полуниця, вишня, хрінівочка Крафтові десертні напої: спотичка, медівочка, бузина Крафтові міцні напої: грушовиця, сливовиця, виноградна	345–495
"Faine Brandy"	Крафтовий бренд: слива резерв, виноград VS, виноград VSOP, виноград XO, Крафтовий кальвадос: кальвадос резерв, кальвадос спешиал резерв	495–645
"Gorilka OFFICIAL"	Крафтові дистилати: гарбузовий, буряковий, гарбузовий, ячмінний, житня, ракія, 7 злаків	600–645
"Палиночка"	Крафтові палиночки: яблучна, виноградна, кизилова, абрикосова, черешнева, грушева, малинова, сливова, айвова	324–554

Джерело: (Український крафт, б. д.; Крафтові алкогольні напої, б. д.).

Як свідчать отримані дані, роздрібні ціни на крафтові алкогольні напої різняться залежно від виробників у межах 21–27%. Основними

чинниками, що впливають на вартість цієї групи продукції, є тип продукту, популярність бренду, міцність напою, компонентний склад, вид пакування.

В умовах воєнного стану та складної соціально-економічної ситуації в Україні крафтові виробники алкогольної продукції дедалі частіше сприймаються як символ національної ідентичності та культурної самобутності. Зокрема, крафтова медоварня "Медовий спас" виробляє авторські напої на основі меду, представлені на ринку під торговельною маркою "Сікера". Виноробне господарство "Біологіст" спеціалізується на виготовленні крафтових вин з використанням автохтонних українських сортів винограду, зокрема одеського чорного, тельті курук та сухолиманського білого. Виноторгова компанія ТОВ "ВІТІС ГРУП" реалізує продукцію під брендом "*Witch Water*", що містить традиційні українські напої, зокрема спотикачку, медівочку та хрінівочку, які репрезентують автентичні рецептури й регіональні традиції.

Це підштовхнуло до активної реклами та маркетингових кампаній, спрямованих на підвищення впізнаваності локальних виробників. Згідно з даними маркетингових агентств, 80% споживачів у 2024 р. віддавали перевагу вітчизняному крафтовому алкоголю порівняно з імпортними брендами та товарами (Аналіз ринку алкогольних напоїв, 2024; Сорочинський, 2023).

На сьогодні в Україні представлено близько 350 одиниць найменувань крафтових алкогольних напоїв різних категорій. Структуру національного ринку КАН за товарними групами представлено на рис. 2.

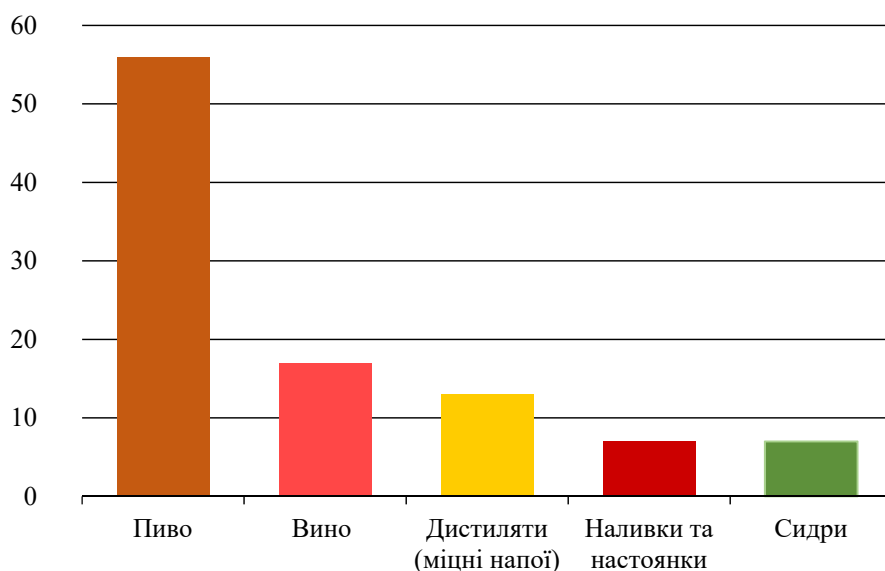

Рис. 2. Структура ринку крафтових алкогольних напоїв в Україні, %

Джерело: складено авторами за даними (Аналіз ринку алкогольних напоїв, 2024).

Результати аналізу (див. рис. 2) свідчать про домінування пивного сегмента із часткою 56%. Провідні позиції крафтового пива обумовлені широким стилістичним різноманіттям, розмаїттям смакових характеристик і стійкою популярністю серед споживачів. Серед найбільш поширених стилів варто виокремити *India Pale Ale (IPA)*, *American Pale Ale (APA)*, пшеничне пиво, стаут, портер і бланш.

Другу за обсягом категорію ринку формують крафтові вина, на які припадає 17% загального обсягу. Вітчизняні виноробні господарства активно розвивають цей напрям, зосереджуючи увагу на використанні автохтонних сортів винограду (зокрема одеський чорний, сухоліманський білий, тельті курук) і застосуванні традиційних технологій виробництва з орієнтацією на принципи органічного виноробства.

Дистильати (міцні алкогольні напої) становлять 13% ринку й охоплюють такі категорії продукції, як бренді, кальвадос, джин та ракія. Наливки й настоянки займають порівняно невеликий сегмент – 7%, однак мають важливе етнокультурне значення. Вітчизняні виробники відновлюють традиційні рецептури настоянок, поєднуючи їх з сучасними виробничими підходами, що дає змогу створювати якісні напої з насиченим ароматично-смаковим профілем.

Крафтові сидри є відносно новим сегментом українського ринку. Попри невелику частку (7%), ця категорія демонструє позитивну динаміку розвитку та зростання зацікавленості з боку споживачів.

Більшість крафтових підприємств, що пережили кризу, поступово відновлюють свої виробничі потужності (Сорочинський, 2023). Після численних перебоїв з постачанням сировини в 2021–2024 рр., в 2025 р. прогнозується стабільність у поставках, зокрема в сегменті хмелю. Прогнозоване зростання виробництва крафтового пива в Україні в 2025 р. становить 12% порівняно з 2024 р.

Після відновлення стабільності та зняття частини торгових обмежень українські крафтові виробники почали активно працювати над поверненням на зовнішні ринки. Прогнозується, що у 2025 р. експорт крафтового алкоголю зросте на 20%, зокрема в Європу. Очікується, що основною продукцією для експорту будуть крафтове пиво, дистильати та наливки, що мають великий попит серед споживачів європейських країн.

Виробництво екологічно чистого алкоголю, а також впровадження автоматизованих ліній забезпечили зниження витрат на виробництво на 8–10% (Зайченко & Болховська, 2023). Окрім того, у 2025 р. спостерігається збільшення частки інвестицій у крафтові виноробні та мікропивоварні підприємства на 15% порівняно з 2024 р.

Також виробники активно долучаються до програм з переробки упаковки та підтримки соціальних проєктів. Кількість компаній, які запровадили принципи сталого розвитку в свою діяльність, зросла на

20% порівняно з 2024 р. Це стосується використання екологічно чистих матеріалів для упаковки, а також зниження викидів у виробничих процесах.

Прогнозується, що у 2025 р. український ринок крафтового алкоголю демонструватиме стабільне відновлення після важких років, з потенціалом для подальшого зростання. Очікується, що ринок продовжить розвиватися на рівні 10–12% щорічно до 2027 р., з особливим акцентом на внутрішній попит та експортні поставки. Однак його успіх залежить від таких факторів, як підтримка держави, інновації у галузі, зміни в культурі споживання, а також здатність адаптуватися до політичних та економічних змін, пошуку стратегічних напрямків розвитку ринку КАН. Розвиток цього ринку може стати важливою складовою частиною економічного відновлення України в повоєнний період, забезпечуючи створення нових робочих місць, розвиток інфраструктури та міжнародного іміджу країни як виробника високоякісних алкогольних напоїв.

3. Стратегічні аспекти та перспективи розвитку ринку крафтових алкогольних напоїв в Україні

Прогнозування розвитку ринку на найближчий термін є складним завданням через відсутність стабільності в політичному та економічному середовищі. Однак стратегічні напрямки розвитку крафтової алкогольної галузі мають бути визначені в межах сценарного підходу, що передбачає кілька варіантів розвитку з урахуванням змінюваних умов (Калініченко, 2022).

Стратегічний розвиток ринку КАН в Україні передбачає необхідність розроблення довгострокових планів, орієнтованих на підтримку інновацій та стійкий розвиток малих та середніх виробників. Для цього необхідно застосувати сценарний підхід до прогнозування, що дозволить врахувати можливі варіанти розвитку воєнної та економічної ситуації в країні (Кульчицька & Царьова, 2018). Підхід має базуватися на гнучкому плануванні та здатності адаптуватися до змінюваних умов ринку, а також розумінні специфіки виробництва та споживання КАН.

Ринок крафтових алкогольних напоїв в Україні, як і в інших країнах, зіштовхується з проблемою диференціації продуктів, де кожен виробник намагається запропонувати унікальний смак або метод виготовлення. Одночасно, цей ринок потребує створення ефективної маркетингової стратегії, яка буде орієнтована на формування попиту, популяризацію крафтових брендів і розвиток культури споживання таких напоїв серед українських споживачів (Колодязна, 2023; Красноруцький, 2023).

Розвиток ринку КАН в Україні залежить від багатьох чинників, серед яких слід виокремити:

соціально-економічні умови. Попри виклики війни та економічної нестабільності, український ринок КАН має значний потенціал для розвитку. В умовах постійних змін споживчого попиту та економічних коливань, важливим аспектом є підтримка малих виробників через програми фінансової допомоги, надання пільгових кредитів та інших форм державної підтримки. У свою чергу, зміни в культурі споживання алкогольних напоїв в Україні надають нові можливості для розвитку. В українському суспільстві спостерігається зростання інтересу до автентичних, органічних та натуральних продуктів, що відображається і в попиті на крафтові алкогольні напої. Перевага надається місцевим продуктам, що відповідають вимогам якості та екологічності, що створює сприятливі умови для розвитку цього сегмента ринку;

військовий та політичний контекст. Найбільші виклики для розвитку ринку КАН в Україні сьогодні пов'язані з військовою агресією та її впливом на економіку. Війна призводить до труднощів у постачанні сировини, підвищення витрат на виробництво, а також до проблем з логістикою та збутом. Однак попри ці складнощі, сектор КАН може отримати нові можливості в умовах відновлення економіки після завершення конфлікту;

зміни в культурі споживання та тенденції на ринку. Зміни в культурі споживання алкоголю також створюють сприятливі умови для розвитку ринку крафтових напоїв. Зокрема, зростаюча популярність дегустацій, гастрономічних фестивалів, крафтових барів та ресторанів сприяє підвищенню інтересу до продукції малих виробників. Окрім цього, на ринку зростає попит на інноваційні напої, що базуються на нетрадиційних інгредієнтах та методах виробництва.

Для сталого розвитку ринку КАН в Україні необхідно зосередити увагу на таких ключових завданнях, як:

підтримка інновацій та диверсифікація продукції. Ключовим напрямком розвитку ринку є інновації в методах виробництва та постійна диверсифікація асортименту. Виробники КАН повинні активно впроваджувати нові рецептури, експериментувати з інгредієнтами та технологіями, що дає змогу створювати унікальні продукти, які задовольняють запити різних категорій споживачів. Одним з важливих аспектів є розвиток нових смакових варіантів, які зможуть привернути увагу не лише місцевого, але й міжнародного споживача;

підвищення обізнаності та просування національних брендів. Для того, щоб українські виробники КАН змогли зайняти стійкі позиції на зовнішніх ринках, необхідно створювати потужні бренди, які відображають українську культуру, традиції та ідентичність. Маркетингові кампанії повинні бути орієнтовані на підвищення обізнаності споживачів щодо переваг крафтових напоїв і важливості підтримки національного виробника;

забезпечення доступу до фінансування та інвестицій. Для розвитку ринку необхідно створити умови для доступу малих та середніх підприємств до фінансових ресурсів. Програми державного фінансування, пільгові кредити, інвестиції в інфраструктуру та розвиток технологій – все це є необхідними елементами для підтримки малих виробників, які хочуть конкурувати на більш широких ринках;

зниження логістичних витрат та розвиток інфраструктури. Ефективна логістика є важливою умовою для розвитку будь-якого виробництва. У випадку з КАН це питання набуває особливого значення, оскільки малі виробники часто мають обмежені можливості для розширення своїх логістичних мереж. Стратегічне розміщення виробничих потужностей, розвиток дистрибуційних каналів та оптимізація витрат на транспортування сприятимуть зниженню собівартості та підвищенню конкурентоспроможності.

Незважаючи на існуючі соціально-економічні виклики, ринок КАН в Україні характеризується високим потенціалом для подальшого розвитку. Очікується, що після завершення воєнних дій та стабілізації економіки цей сектор зможе посісти важливе місце в структурі національної економіки, сприяючи створенню нових робочих місць, зростанню внутрішнього попиту на продукцію вітчизняного виробництва та розширенню експортного потенціалу.

Ключовим чинником сталого розвитку ринку є наявність державної підтримки, зокрема створення сприятливого середовища для функціонування малого та середнього підприємництва в галузі. Необхідними умовами також є спрощення доступу до фінансових ресурсів, стимулювання інновацій у технологічних процесах та маркетингових стратегіях.

Таким чином, розвиток крафтового сегмента алкогольної продукції в Україні розглядається як перспективний напрям, здатний зробити вагомий внесок у зростання національної економіки шляхом залучення інвестицій, формування нових брендів та забезпечення конкурентоспроможної, якісної продукції як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках.

Висновки

Проведене дослідження підтвердило гіпотезу, що ринок крафтових алкогольних напоїв в Україні демонструє значний потенціал для подальшого зростання, попри складну макроекономічну ситуацію та виклики, спричинені збройною агресією проти держави. Зростаючий інтерес українських споживачів до автентичної, високоякісної продукції сприяє активному розвитку малого виробництва у сегментах крафтового пивоваріння, виноробства та виготовлення дистилатів. Завдяки індивідуальному підходу до рецептур, технологій та виразному сенсорному профілю, КАН поступово посилюють свої позиції на внутрішньому ринку та здобувають визнання на міжнародному рівні.

Попри складні зовнішні обставини, вітчизняні виробники демонструють адаптивність до нових умов, інвестуючи в технологічні інновації, вдосконалення виробничих процесів та систем пакування. Це, у свою чергу, забезпечує відповідність продукції сучасним вимогам щодо якості, екологічності та принципів сталого розвитку. Потенціал зростання українського ринку крафтових алкогольних напоїв значною мірою пов'язаний зі збільшенням внутрішнього споживчого попиту та очікуваним відновленням експортної активності після завершення військових дій.

У перспективі цей сектор може стати важливим чинником економічного відновлення країни, зокрема завдяки створенню нових робочих місць, розвитку виробничої та логістичної інфраструктури, а також зміцненню національної ідентичності через підтримку локального виробництва. Реалізація цього потенціалу можлива за умов наявності стратегічної підтримки з боку держави, розвитку малого та середнього підприємництва, створення сприятливого інвестиційного клімату та стимулювання інновацій у галузі.

Подальші наукові дослідження у цьому напрямі мають бути зосереджені на оцінюванні експортного потенціалу української крафтової алкогольної продукції в умовах воєнного стану, а також на аналізі ключових чинників, що сприятимуть сталому розвитку галузі у післявоєнний період. Результати таких досліджень можуть бути корисними для формування ефективних стратегій державної підтримки та розвитку галузі в умовах глобальних економічних трансформацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCE

Alcoholic Beverages Market Forecast Report 2024–2032. (2025, January 08). <https://www.globenewswire.com/news-release/2025/01/08/3006422/0/en/Alcoholic-Beverages-Market-Forecast-Report-2024-2032-Non-Alcoholic-Mocktails-and-Beers-Fuel-a-New-Era-of-Product-Innovation.html>

Craft Spirits Market Size, Share & Industry Analysis By Type (Whiskey, Gin, Vodka, Rum, Others), By Distribution Channel (On Trade, Off Trade) and Regional Forecast. (2025). <https://www.fortunebusinessinsights.com/craft-spirits-market-103251>

Craft Spirits Market Size, Share & Trends Analysis Report By Product (Whiskey, Vodka, Gin, Rum, Brandy, Liqueur, Others), By Distribution Channel (On-trade, Off-trade), By Region, And Segment Forecasts. (2023). <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/craft-spirits-market#:~:text=Craft%20Spirits%20Market%20Size%20%26%20Trends,28.4%25%20from%202024%20to%202030.>

Gobbi, L., Stanković, M., Ruggeri, M., & Savastano, M. (2024). Craft Beer in Food Science: A Review and Conceptual Framework. *Beverages*, 10(3), 91. <https://doi.org/10.3390/beverages10030091>

Mellor, D. D., Hanna-Khalil, B., & Carson, R. (2020). A Review of the Potential Health Benefits of Low Alcohol and Alcohol-Free Beer: Effects of Ingredients and Craft Brewing Processes on Potentially Bioactive Metabolites. *Beverages*, 6(2), 25. <https://doi.org/10.3390/beverages6020025>

Salanță, L. C., Coldea, T. E., Ignat, M. V., Pop, C. R., Tofană, M., Mudura, E., Borșa, A., Pasqualone, A., & Zhao, H. (2020). Non-Alcoholic and Craft Beer Production and Challenges. <i>Processes</i>, 8(11), 1382. https://doi.org/10.3390/pr8111382	
Williams, A., Atwal, G. & Bryson, D. (2020). Developing a storytelling experience: the case of craft spirits distilleries in Chicago. <i>International Journal of Wine Business Research</i>, 32(4), 555–571. https://doi.org/10.1108/IJWBR-06-2019-0040	
Аналіз ринку алкогольних напоїв в Україні. (2024). https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-alkogolnyh-napitkov-v-ukraine-2024-god	Market research report on alcoholic beverages in Ukraine (2024). https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-alkogolnyh-napitkov-v-ukraine-2024-god
Аналіз ринку алкогольних напоїв на основі фруктового спирту в Україні. (2024). https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-alkogolnyh-napitkov-na-osnove-fruktoivogo-spirta-v-ukraine-2021-i-pol-2024-gg	Analysis of the market of alcoholic beverages based on fruit alcohol in Ukraine. (2024). https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-alkogolnyh-napitkov-na-osnove-fruktoivogo-spirta-v-ukraine-2021-i-pol-2024-gg
Державна служба статистики. (2024). https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2024/11/23.pdf	State Statistics Service. (2024). https://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2024/11/23.pdf
Зайченко, К. & Болховська, А. (2023). Сучасний стан та тенденції розвитку ринку алкогольних напоїв в Україні. <i>Економіка, управління та адміністрування</i>. 101–109. https://ema.ztu.edu.ua/article/view/285071	Zaychenko, K., & Bolkhovska, A. (2023). Current state and trends in the development of the alcoholic beverage market in Ukraine. <i>Economics, Management and Administration</i>, 101–109. https://ema.ztu.edu.ua/article/view/285071
Калініченко, Л. Л. (2022). Проблеми розвитку крафтової діяльності в Україні. <i>Економіка: реалії часу. Науковий журнал</i>, 5(63), 26–33. https://economics.net.ua/files/archive/2022/No5/26.pdf	Kalinichenko, L. L. (2022). Problems of craft industry development in Ukraine. <i>Economics: Realities of Time. Scientific Journal</i>, 5(63), 26–33. https://economics.net.ua/files/archive/2022/No5/26.pdf
Колодяжна, В. (2023). Маркетинговий аналіз вітчизняного ринку крафтової аграрної продукції. <i>Bulletin of Sumy National Agrarian University</i>, 1(93), 22–27. https://snaujournal.com.ua/index.php/journal/article/view/277/182	Kolyadzhna, V. (2023). Marketing analysis of the domestic market of craft agricultural products. <i>Bulletin of Sumy National Agrarian University</i>, 1(93), 22–27. https://snaujournal.com.ua/index.php/journal/article/view/277/182
Красноручський, О. (2023). Брендинг та крафтові технології аграрних підприємств: стратегічний аспект. <i>Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences</i>, 316(2), 19–24. https://heraldes.khmn.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/624	Krasnorutsky, O. (2023). Branding and craft technologies of agricultural enterprises: a strategic aspect. <i>Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences</i>, 316(2), 19–24. https://heraldes.khmn.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/624
Кульчицька, А. Є., & Царьова, Т. О. (2018). Специфіка та тенденції розвитку ринку крафтової продукції в Україні. <i>Актуальні проблеми економіки та управління</i>, (12), 3–14. https://ela.kpi.ua/items/f11d8e0b-86d0-4f31-96a1-1b3cfd53e953	Kulchytska, A. Ye., & Tsarova, T. O. (2018). Specifics and trends in the development of the craft products market in Ukraine. <i>Current Issues of Economics and Management</i>, (12), 3–14. https://ela.kpi.ua/items/f11d8e0b-86d0-4f31-96a1-1b3cfd53e953
Ринок крафтового пива в Україні та Європейському Союзі. (2023). https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-kraftovogo-piva-v-ukraine-i-es-v-2023-godu-otechestvennoe-proizvodstvo-uvelichilos-na-19	Craft beer market in Ukraine and the European Union. (2023). https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-kraftovogo-piva-v-ukraine-i-es-v-2023-godu-otechestvennoe-proizvodstvo-uvelichilos-na-19

Сорочинський, Ю. (2023). Споживання міцного алкоголю в Україні: динаміка з початку війни та стан справ сьогодні. <i>ЛІГА:Блог</i> . https://blog.liga.net/user/yusorochynskyi/article/49540	Sorochynskyi, Yu. (2023). Consumption of strong alcohol in Ukraine: Dynamics since the beginning of the war and the current situation <i>LIGA:Blog</i> . https://blog.liga.net/user/yusorochynskyi/article/49540
Український крафт. (б. д.). https://vino.ua/ua/vcc/	Ukrainian craft. (n.d.). https://vino.ua/ua/vcc/
Шиян, П. Л., Сосницький, В. В., Шевченко, О. Ю., & Кириленко, Р. Г. (2022). <i>Алкогільні напої – досвід поколінь (технологія, обладнання, рецептури)</i> . https://dspace.nuft.edu.ua/items/5e3bd150-7e86-4d5b-8dc7-74deee5e4b9d	Shiyan, P. L., Sosnitsky, V. V., Shevchenko, O. Yu., & Kyrylenko, R. H. (2022). <i>Alcoholic beverages – the experience of generations (technology, equipment, recipes)</i> . https://dspace.nuft.edu.ua/items/5e3bd150-7e86-4d5b-8dc7-74deee5e4b9d

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що не мають фінансових чи нефінансових конфліктів інтересів щодо цієї публікації; не мають відносин із державними органами, комерційними або некомерційними організаціями, які могли б бути зацікавлені у поданні цієї точки зору. З огляду на те, що автори працюють в установі, яка є видавцем журналу, що може зумовити потенційний конфлікт або підозру в упередженості, остаточне рішення про публікацію цієї статті (включно з вибором рецензентів та редакторів) приймалося тими членами редколегії, які не пов'язані з цією установою.

Автори не отримували прямого фінансування для цього дослідження.

Серенко, А., & Юдіна, Т. (2025). Дослідження ринку крафтових алкогольних напоїв України (2022–2025 рр.). *Товарознавство. Технології. Інжиніринг*, 3(55), 41–56. [https://doi.org/10.31617/2.2025\(55\)03](https://doi.org/10.31617/2.2025(55)03)

Надійшла до редакції 02.07.2025.

Прийнято до друку 13.08.2025.

Публікація онлайн 16.09.2025.